

Szerda délelőtt – Apa

Az elbeszélés érdekesen kanyargott, mint gyerekkoromban, és ugyanúgy a hatása alá is kerültem. Apám titokzatos, szebbnél-szebb, színes képeslapokról mesélt,

78 Laczkó Mária

APA MESÉL

amelyek megállás nélkül érkeztek, hosszú éveken keresztül. Akadtak köztük kör és négyzet alakúak is, az egyik pedig úgy nézett ki, mint egy csodálatos, kicsinyített dombormű.

Valaki a világ minden tájáról írt apámnak, – Ausztráliából, Rióból, Alaszkából, San-Franciscóból, Fokvárosból – körülbelül 20–25 alkalommal.

– Mikor történt ez? – kérdeztem.

– Mielőtt megnősültem. A hetvenes évek első felében.

– És ki küldte a lapokat?

– Hát ez a vicc az egészben. Még most sem tudom. Se szöveg, se aláírás...

– És ötleted sincs, hogy ki volt az?

– Nemigen leveleztem én senkivel – felelte apám zavartan. Látszott, hogy kínosan érzi magát.

Képtelen volt a helyesírást megtanulni, mondta róla anya megvetően. Ezt sokáig nem értettem, csak utólag, felnőtt koromban jutott eszembe, hogy apám talán diszlexiás vagy diszgráfiás lehetett. Vagy mindkettő. Ugyanakkor remekül értett a számokhoz, és félelmetesen sakkozott, mindenkit megvert a téren. Ezzel igen nagy tekintélyre tett szert. Sohasem szólították a keresztnévén, mint másokat, mindenki rendező úrnak hívta.

Szerda délután – Nándi

Ültem az erkélyen, és a szemben levő ház egyik szobáját figyeltem, fél szinttel alattunk. Amikor nyitva volt az ablak, – mint most is, – láttam, hogy két pelenkás kislány játszik odabent. A nemükre csak a fejük tetejéről kiinduló, cérnavékony, rövidke varkocsból lehetett következtetni. Néha integettem nekik, ők pedig belekapaszkodtak az ablak mögé felszerelt, finoman hurkolt fehér rácsba, és visszaintegettek.

De ma csak bámultam a gyerekeket, miközben körbe-körbe jártak a gondolataim. Aztán nagy sokára felálltam. Nincs több haladék. Eljött az ideje, hogy felhívjak egy új-zélandi számot.

– Én vagyok – szóltam bele a telefonba.

– Basszus – hangzott a válasz –, tudod, hány óra van? Ez itt egy másik félteke, öcskös!

Éreztem, hogy száraz a szám.

– Nándi – kezdtem óvatosan, és felkészültem a várható viharra –, apa előkerült.

Csütörtök délután – Apa

Apám az éjjeliszekrényre felé nyúlt. Ma valahogy elesettebbnek tűnt. Kezébe adtam a vízes poharat, és ő belekortyolt. Aztán elégedetten visszacólt a párnájára, és rám nézett:

– Mit is kérdeztél?

– Csak eszembe jutott, amit tegnap meséltél. Tudod, a képeslapok.

– Volt egy lány. Melindának hívták. De ez már régi történet.

Egy fiatal ápolónő sietett be. A vacsorát hozta.

– Hogy vagyunk, Feri bácsi?

Gyors fejszámolást végeztem. Apám 1946-ban született, tehát most 68 éves. Miért bácsi? Aztán eszembe jutott, hogy amikor csaknem harminc év után először megpillantottam, én is nagyon öregnek találtam. Rá sem ismertem. Egy színes ingű, harsány, nevető óriásra emlékeztem, de helyette egy sovány, kopaszodó, idős férfi feküdt az ágyon. Ez az apa csendes, hallgatólagos és szürke volt.

– Ha ilyen csinos, fiatal hölgy látogat meg, mindig jól érzem magam – mondta apám gálánsan a nővéreknek, és rámosolygott. A mosolytól megfiatalodott – markáns arcvonásai nem változtak az eltelt évtizedekben – és a vidámság kifejezetten megszépítette. Vajon rám miért nem pazarolja legendás vonzerejét?

Csütörtök este – Nándi

Nándi tegnap viszonylag nyugodtan fogadta a hírt apa visszatéréséről. Viszont – érthető módon – nem akart hosszasan csevegni az éjszaka közepén. Különösen apánkról nem akart hosszasan csevegni.

De én nem tágítottam. Ma megint felhívtam, új-zélandi idő szerint reggel nyolckor.

– Az ég szerelmére – mondta a bátyám panaszosan –, mi van már megint? Éppen most indulok egy egész napos konferenciára. És különben sem érdekel apa. Csak úgy fogta magát, és előkerült?

– Ja. Egyszerűen csak felhívott – Arról mélyen hallgattam, hogy apa a kórházból telefonált. Sejtettem, mit mondana erre Nándi.

A bátyám hangosan felsóhajtott. Láttam magam előtt, ahogy égnek emeli a tekintetét.

– Na jó – mondta végül, újabb látványos fújtatás kíséretében. – Hívlak, ha ráérek.

Péntek délután – Apa

A következő alkalommal apám valamivel jobban nézett ki. Rögtön rákezdte:

- Kéne cigi.
- Cigi? Hiszen azt mondtad, tüdőgyulladásod van.
- 80 – Van egy trafik a kórházzal szemben. Adok pénzt.
- Szó sem lehet róla.

Apám nehézkesen felült, és letette a lábát a földre.

- Akkor magam megyek. Legalább mozgok egy kicsit.
 - Sok lenne.
 - Dehogy – apám megkapaszkodott az ágyban, és felállt.
- Ajaj.
- Elkísérlek.

Lassan bandukoltunk át az udvaron, amely olyan volt, mint egy igazi park, szépen karbantartott fű, hatalmas, dús lombú fák, gyönyörű virágágyások egy tavacska körül – és megálltunk a kórház előtt, hogy megvárjuk, amíg zöldre vált a lámpa. Apámon látszott, hogy nehezen kap levegőt. És nemcsak öregebb, hanem valahogy kisebb is lett. Le kellett lépnem a járdáról az úttestre, hogy felnézhessek rá.

A visszaúton apám leereszkedett egy padra, és rágyújtott. Arra gondoltam, szóvá kellene tennem, hogy 27 évre eltűnt az életemből. Lenéztem rá. Látszott a beesett válla, a kopasz feje búbja... Nem szóltam egy szót sem.

Két nappal a hatodik születésnapom után ment el. Attól fogva minden délután órákig álltam az ablakban, és vártam rá. Ha anya észrevett, lerángatott onnan. Én azonban, amint lehetett, visszamásztam. Hosszú ideig úgy gondoltam, hogy apa majd elmegy a ház előtt, és ha nem lesem őt az ablakból, nem találkozom vele.

– Néha elmentem a házatok előtt. Anyád még a kulcsomat is elvette. Becsöngeti meg nem mertem – szólalt meg apám, mintha a gondolataimban olvasna.

Apának még a lélegzete is hazug, mondogatta anya Nándinak, miután apánk lelépett. A bátyám ilyenkor nemcsak helyeselt, hanem maga is dühödt pocskondiázásba fogott, addig-addig, amíg már-már elsírta magát.

Aztán – egy idő után – apa nem került többé szóba.

Én titokban szerettem apát.

Mindig magam előtt láttam az arcát, a szép, vörösseszőke haját és szakállát. A halántéka kissé ősziült. Még a távozása után is úgy gondoltam, hogy ő az isten. Később módosítottam a véleményemen; angyalnak tartottam őt, mert felhő lebegett körülötte – a cigarettájának füstje. Máig szeretem ezt az illatot.

– Írtam egy emailt a bátyádnak – jelentette ki apám váratlanul.

Biztos voltam benne, hogy Nándinak esze ágában sincs válaszolni a levelére. Hirtelen nem tudtam, mit mondjak, megmerevedtem. Csak bámultam

a középső sétányt, ahol egy cigány család gyalogolt a kórház hátsó épülete felé. Leghátról egy fiatal lány ment, könnyedén, mint egy macska. Finom kis csipője ide-oda ringott. Mindketten utána fordultunk.

Egyszerre olyan érzésem támadt, mintha egy színdarab szereplői lennénk, apa és fia, akik keresik a szavakat egymás felé. Aztán jön a szünet, legördül a függöny, és a két színész hátramegy a kulisszák mögé. Pihennek, cigiznek, megbámulnak egy csinos nőt.

Apám még mindig a cigánylányt nézte.

– Hátról – mondta tétován – kicsit hasonlít Melindára. A mozgása, a haja... Csak sokkal vékonyabb.

– Ó, apa – feleltem erőtlenül, mert mélységesen elszégyelltem magam. Csak én léptem ki a darabból. Apa az emlékei felé fordult vissza.

Apámnak nyilván feltűnt a gyengédség a hangomban, mert rám nézett, és halványan elmosolyodott. Nekidőlt a pad támlájának, a lábát kinyújtotta, a fejét hátravetette. Kerek füstkarikákat fújt az ég felé, amelyek mintha összeolvadtak volna a fodros báránnyelőkkel. A rosszkedv meg a keserűség lassan eltűnt az arcáról, egyre jobban ellazultak a vonásai. Hirtelen megláttam benne a régi apát, a nevetőt, a színes-ingeset, a gyönyörű, szakállas istenséget, azt, aki volt valamikor.

– Melinda... – szólalt meg apám félhangosan, mintha magában beszélne. – Nem tudok úgy elmenni a Margitsziget előtt, hogy ne ő jutna eszembe. Pedig majdnem ötven éve történt, hogy ott jártunk. Vagy, ha meglátom a Gellérthegyet. Egyszer a Citadellán lefújta a kalapját a szél. Nagy, fehér, vászonkalap volt. Valamelyik filmből lophatta az ötletet, mert nálunk akkor még nem hordtak ilyet. Futottunk lefelé a kalap után. Már majdnem leértünk a hegyről, mire sikerült elkapnunk. De annyi minden másról is ő jut eszembe.

– Szerelmes voltál – mondtam óvatosan.

– Az ember gimnazista korában folyton szerelmes. De mégsem azzal jár, akivel szeretne, hanem azzal, akiről tudja, hogy nem utasítja el. Mindig attól féltem, hogy az osztályban híre megy, mennyire oda vagyok Melindáért... És az a lány, akivel Melinda helyett jártam... Leszedte volna fejemet, ha tudja, hogy nem belé vagyok szerelmes. Roppant kardos menyecske volt. Anyádra emlékeztetett.

– De apa! – Nemcsak lovagiasságból tiltakoztam. Apám nem tudta, mit hagyott maga mögött a hátsó utcában, miután elszelelt. Kő kövön nem maradt utána.

Hirtelen méregbe gurultam, és ez átlendített a holtpontra. Felengedtem. Odafordultam apámhoz:

– Azt hittem, Melinda volt a barátnőd.

– Nem. Ő Lőrincsel járt – felelte tűnődő, távoli hangon apám, mint aki ott ragadt a múltban – Negyedikben jöttek össze.

– Ki az a Lőrinc?

– Ő is osztálytársunk volt.

82

– De mi lett... *kettőtökkel?*

– Tulajdonképpen semmi. Csak az ötéves érettségi találkozáson láttam megint Melindát. Addig nem is tudtam, mi történt Lőrincsel. Az a hülye motorja... Versenybe bonyolódott valakivel az Üllői úton. Egy idióta Trabantossal, egy öregemberrel. A vén bolond bezzeg karcolás nélkül megúszta.

Apám sóhajtott, és nagyot szívott a cigarettájából. Hallgattunk.

A mögöttünk levő kórházépületből halk zeneszót sodort felénk a szél. Egy finom légáramlat megmozgatta a bokrok leveleit, és kellemesen hűsítette az arcomat. A haragom úgy enyészett el szép lassan, mint a cigaretta füstje. Nem nagyon érdekelt az ismeretlen Lőrinc sorsa. Békesség töltött el, otthonosság, biztonság. Féltem, hogy ha megtöröm a csendet, elillan a jó hangulat.

Végül apám szólalt meg, hosszú idő után:

– Melinda... Kedves, kerek arcocska, nagy bociszemek. Semmi különös. A feneké túl nagy volt, a lába túl vastag. És mégis... Nem tudom, talán a nézése. Úgy tudott rád nézni, olyan szeretettel, hogy úgy érezted, te vagy a legfontosabb ember a világon.

A szemem előtt megjelent Melinda. Tökéletesen láttam magam előtt. Éppúgy életre kelt, mint apám mesehősei.

Talán apám történetei hiányoztak a legjobban, miután elment. A távozása után tanultam meg folyékonyan olvasni, és rávettem magam a meséskönyvekre. De soha nem tért vissza a régi esték varázslatos hangulata, amikor elalvás előtt csak a piros ernyőjű kislámpa világított, és apa halkán duruzsolta fantasztikusnál fantasztikusabb történeteit. Elbeszéléseiben megelevenedett a hullámozó tenger, éreztem a hegyi fenyőerdő tiszta illatát, a hétfejű sárkány forró, nehéz leheletét, láttam magam előtt a gyönyörű angyalkák szárnyalását. De legjobban azt szerettem, amikor apa a gyerekkoráról mesélt. Földbirtokos családból származott, lovak, kutyák között nőtt fel. Később elvették mindenüket, kitelepítették őket, majd nem sokkal ezután apa szülei is meghaltak – én már nem is ismertem őket –, de senkitől sem lehet elvenni az emlékeit. Apa Fekete Istvánhoz hasonlóan személyesítette meg kedvenc állatait, és néha könnyekig meghatódott, amikor egy-egy ló, vagy kutya elvesztéséről beszélt. Azt hiszem, akár ír is lehetett volna belőle, regény- vagy meseíró.

Péntek este – Nándi

– Tudod, hogy leszárom, mi van apával – jelentette ki Nándi nyugősen, új-zélandi idő szerint reggel 8-kor –, mégis hívogatsz. Apa meg e-mailekkel zaklat.

- Csak azt mondd meg, miért ment el apa.
 - Tippetj.
 - Nem tudom, tényleg nem tudom... Egy másik nő miatt?
 - Egy fiatalabb nő miatt. Ki hitte volna?
 - Mindig is nagyobb kísértésnek volt kitéve, mint mások. **83**
- És nem tudott ellenállni.
- Ellenállásról soha nem volt szó. Apát mindig csak a farka érdekelte.
- De mi az, hogy több kísértésnek volt kitéve?
- Tudod... a szereposztó dívány.
 - Mi?
 - A rendezőket körbedongják a színésznők.
 - *Mi?*
- Most már bosszantott Nándi értetlensége.
- Apa rendező – mondtam lassan, tagoltan. – Vagy legalábbis az volt, mielőtt otthagyt minket.
 - Ezt honnan szeded?
 - Miért, talán nem így van?
 - Apa *nem* rendező – jelentette ki Nándi szintén tagoltan. –
- És soha nem is volt az.
- De hiszen láttam! Ott voltam apával a próbákon!
 - Összevissza hazudozott. Kellékes volt a Thália Színházban.

Szombat este – Nándi

Huszonhét éve egy csapásra csonka család lettünk, és azt kellett hallgatnom, hogy apának még a lélegzete is hazug. Egy szót sem hittem az egészből.

Tegnap valamilyen ürüggyel megszakítottam a beszélgetést Új-Zélanddal.

Délután nem mentem be apámhoz.

Ma este tíz óra előtt pár perccel fogat mostam a fürdőszobában, és a tükörből egy fiatal, szomorú férfi bámult rám. Szerettem volna továbbra is homokba dugni a fejemet, de már nem ment.

Odamentem a telefonhoz, felhívtam Nándit, és rögtön a közepébe vágtam:

- Nem tudtam, hogy apa kellékes volt.
- Honnan tudhattad volna? A felnőtteket is átvágta.
- De miért éppen kellékes?
- Hogy veled lehessen napközben. Nem bírtad az óvodát, folyton megbetegedtél.
- Ez igazán szép volt apától – feleltem. Nem törődtem Nándi gúnyos nevetésével. – És azelőtt? – kérdeztem. – Mit csinált apa azelőtt?

– Bankban dolgozott. Az egyetemre nem vették fel, a származása miatt. Legalábbis ő ezt mondta.

– Bankban dolgozott? Fura.

84 – Pedig igaz. Könyvelt, vagy valami ilyesmi. Nem szerette. Úgy-
hogyan nem hozott túl nagy áldozatot. Végre kedvére nyüzögögetett.
Próbákon meg előadásokon vett részt, kellékeket vásárolt. Te minden-
hová elkísérted. Nem sok vizet zavartál, már nem voltál olyan kicsi. Igaz, a
rendezőt még nem tudtad megkülönböztetni a kellékestől.

A színházat imádtam, és most eszembe jutott az is, hogy milyen sok
boltba, műhelybe jártunk apával, és mennyire élveztem az egészszet. Elárasztott
a múlt. Hosszú évek után először fordult elő, hogy ez jól esett, nyilván
azért, mert apám ismét testközelbe került. Nándi hangja mérhetetlen mesz-
szeségből szállt felém. Arra riadtam fel, hogy ordítva nyaggat valamivel.

– Mi?

– Azt kérdeztem, tudod-e, mit csinált apa a szabad idejében!

– Hát velem volt, sakkozott a téren...

– Meg csajozott.

Meghökkenem.

– Dehogy. Semmi ilyesmire nem emlékszem. – A következő pillanatban
elbizonytalanodtam. Váratlanul homályos képek tolultak elő. A „nénik”.
Arcokat nem láttam magam előtt, de hirtelen mintha csokoládé ízét éreztem
volna a számban.

– Te kotyogtad ki, nem emlékszel? Pedig apa nyilván beidomított,
hogy hallgass. Attól kezdve a színházba hordta a nőit.

– Honnan tudsz te ennyi mindent?

– Ne felejtsd el, hogy én tíz évvel idősebb vagyok nálad. Sok mindent
észrevettem. Amit meg nem, azt anya elmondta. Persze akadt, amiről nem
akart beszélni. Egy idő után rájöttem, hogy minden, ami apával kapcsolatos,
fájdalmas számára. Úgyhogy leálltam a kérdezősködéssel, anya meg bezárult,
mint egy kagyló. És többé nem beszélünk apáról.

– Erre emlékszem – feleltem szomorúan. – És én miért nem tudtam
erről?

– Kicsi voltál még... És annyira imádtad apát.

Vasárnap délután – Apa

Másnap, miközben átvágtam a kórház udvarán, azon morfondíroztam, hogy
Nándinak igaza van. Hagyni kellene apát a francba. Mi ketten Nándival vala-
hogyan talpra estünk, de anya...

És egy furcsa eset is eszembe jutott. Egy alkalommal apa nagyon sie-
tett valahová. Talán próbára. Vagy nőhöz? Nem tudom. Csak arra emlékszem,
hogy tilosban rohantunk át az úttesten. Elő is került egy rendőr, és elkérte

apa személyijét. Apa mindig mindenkivel kedvesen, udvariasan viselkedett. De akkor őrjöngött. Annyira, hogy megijedtem. Miközben a rendőr az igazolványát lapozgatta, apa magából kikelve ordította, hogy ő rendező, elkésik a próbáról, és a rendőr nagyon megüti a bokáját, ha nem száll le róla. Nem emlékszem, hogyan végződött az eset, csak azt tudom, hogy féltem. De apa hűséges csatlósa voltam, így én is haragudtam a rendőrré. Utólag viszont nem értem, miért adta ki magát apa rendezőnek. Hiszen az akkori személyi igazolványokban szerepelt a foglalkozás is. A rendőrnek látnia kellett, hogy apa nem mond igazat. És apának is tudnia kellett, hogy értelmetlen dolgot művel. Akkor miért hazudott? Lehet, hogy maga is elhitte a saját hazugságát?

Apám éppen aludt, amikor megérkeztem. Hanyatt feküdt az ágyon, és nyitott szájjal horkolt. A pizzamáját nem gombolta be, a mellkasa erőlködve emelkedett és süllyedt. A sűrű, vörösseszőke bozont helyett, amire emlékeztem, ritkás, ősz szőrzet borította a mellkasát.

Nem tudtam, hogy apám mivel töltötte az elmúlt huszonhét évet. Ez alatt az idő alatt Nándi professzor lett egy új-zélandi egyetemén, én felnőttem, megnősültem, és bedolgoztam magam az informatikába, anya pedig végképp megkeseredett. Vajon merre járt apám ezekben az években? Mi volt a munkája? Nőtlen maradt, vagy ismét családot alapított? Vannak-e még gyerekei rajtunk kívül? Nem, gyerekei valószínűleg nincsenek, döntöttem el, mert én vagyok az egyetlen látogatója.

Apám hirtelen felébredt, és rémülten meredt rám. Mintha azt sem tudná, hol van. Igyekeztem derűsen mosolyogni. Az arckifejezést a csinos délutános nővérkétől lestem el.

Apám tekintetébe visszaköltözött a fény. Boldogan kérdezte:
– Meséljek még Melindáról?

– Hát persze – feleltem, miközben azt reméltem, hogy ha Melindáról beszélgetünk, nem kerül szóba az elmúlt huszonhét év. Egy kicsit aggódtam. És ha apámnak mégis van valahol egy másik kisfia? Akinek mesélni szokott. Homályosan megjelent a szemem előtt egy gyerekszoba, piros fényű kislámpával. Elhessegettem a képet. – Mondd, apa – kezdtem kissé bizonytalanul –, Melinda is sze... bírt téged?

Apám eltűnődött.

– *Valamit* érzett, az biztos. Mielőtt összejött Lőrincel. És azon az első érettségi találkozón... hát ott nagyon nézett engem.

– És?

– És semmi. Lőrinc nem sokkal azelőtt halt meg. Gondoltam, majd később. De a következő osztálytalálkozóra Melinda már nem jött el. Azt pletykálták, hogy disszidált. Hogy hová, azt senki sem tudta.

Az a sok képeslap, a világ minden tájáról.

– És ezek után te... ?

Apám a régi mesélő hangján válaszolt:

– Mivel a daliás királyfi *nem ment világgá*, hogy megkeresse a

86 világszép királykisasszonyt, *nem történt semmi* az Óperenciás Tengeren túl, ott, ahol a kurta farkú malac túr. A daliás királyfi *nem küzdött meg* a hétfejű sárkánnyal, és *nem mentette meg* a világszép királykisasszonyt. Ha mégis megmentette volna, az én mesém is tovább tartott volna. – A múltra emlékeztető lány hang sehogyan sem illett ahhoz a keserűen vigyorgó bohócmaszkhoz, amivé apám arca torzult.

– Apa! – kiáltottam fel sebzetten.

Mire rájöttem, hogy olyan vagyok, mint egy kisfiú, akitől megvonták a mesét, apám is átrendezte a vonásait, és visszavedlett saját magává.

– Ne haragudj – mondta bűnbánóan. – Nem ellened irányult. Csak, tudod...

– Értem – szakítottam félbe. És tényleg értettem.

Apám szemlátomást megkönnyebbült, és a normális hangján folytatta, mintha semmiféle szálnalmas műsort nem rendezett volna:

– A történet vége már egészen rövid. Sokáig, nagyon sokáig nem halottam Melindáról. Csak négy-öt éve tudtam meg, hogy már egy ideje itthon van. Kiderült, hogy nyitott egy trafikot a Király utcában. Felírtam a pontos címet, és elhatároztam, hogy meglátogatom. Aztán – apám az öngyújtóját forgatta az ujjai között – eszembe jutott, hogy már több mint negyven év telt el az érettségi óta. Nevetségesnek éreztem magam. Hosszú ideig tartott, mire összeszedtem a bátorságomat, és odamentem. De már nem volt ott semmiféle trafik. Egy pizzéria nyílt a helyén.

Vártam, de apám nem szólt többet.

– Ennyi? – kérdeztem.

– Ennyi.

– Nem is kerested?

– Dehogynem. Eltűnt. Az osztályból sem tudja senki, merre van.

– Nem nézted meg a telefonkönyvet?

– Megnéztem – felelte apám borúsan. – Nincs benne.

– Facebook?

– Nem vagyok rajta a Facebookon.

– De lehet, hogy ő igen. Ha akarod, utánanézek.

– Ne! Hagyd. Még abban sem vagyok biztos, hogy akarok-e egyáltalán találkozni vele. De a képeslapjait szinte naponta kézbe veszem. Amióta csak megkaptam őket.

Vasárnap este – Nándi

Azt hittem, már semmi meglepetés nem érhet, de nem sokkal éjfél előtt telefoncsörgés ébresztett. Nándi hívott, sajátkezűleg és izgatottan:

– Eszembe jutott valami. Erről soha nem szóltam anyának, de én már régen rájöttem, hogy apa a gyerekkoráról is hazudott. Nem emlékezhetett semmilyen lovakra, meg kutyákra, mert a nagyobb földbirtokokat már 1945-ben elvették, és ő akkor még nem is élt. Különben is, egyszer titokban megnéztem a személyijét, és abban az állt, hogy Angyal-földön született. Hát hol volt ott földbirtok? 87

Most már nemcsak apámra voltam dühös, hanem saját magamra is. Erre én is gondolhattam volna. De még visszamenőleg sem kérdőjeleztem meg soha, amit apa mondott.

– Vajon anya tudott erről? – morfondírozott Nándi.

Töprengtem.

– Szerintem anya tudta is, meg nem is – vélekedtem. – Azt hiszem, valójában nem akart tudni róla. Apa hazugságai. Anya talán még magára is haragudott, amiért hagyta magát olyan sokszor átverni.

– Ó, te kis pszichológus – nevetett a bátyám kissé leereszkedően. De elismerés is volt a hangjában. Aztán hozzátette: – Akadt más furcsaság is. Anya a lelegején, amikor még hajlandó volt beszélni, megemlítette, hogy apa egy nagy, lezárt fadobozban tartotta a szülei iratait. Senki sem nyúlhatott hozzá, még anya sem. A kulcsot apa a nyakában hordta, egy láncon. Nyilván attól félt, hogy a papírokból kiderül az igazság. Na, mit mond erre a pszichológus?

– Azt, amit az előbb – jelentettem ki. – Anya nem is akarta tudni az igazat. Az már túl sok lett volna neki. Hogy apa még a gyerekkoráról is hazudott.

Hétfő délután – Apa

– Az az érzésem – fogadott apám aggodalmas arccal –, hogy valami történt Melindával. Különben nem mondott volna le a trafikról.

– De hiszen elmehetett nyugdíjba is. Egyidősek vagytok.

– Nem, nem... Valami azt súgja, hogy talán már nem is él.

Egy héttel később

Végül apám lett az, aki három nap múlva már nem élt.

A tüdőgyulladást is csak kitalálta. Nem akarta elmondani, hogy valójában tüdőrákos.

Rám hagyta mindenét.

Amikor beléptem a lakásába, rögtön megpillantottam a ládikót, amiről Nándi beszélt. A bejárati ajtóval szemben, egy üveges szekrényben állt. Azért ismertem rá ilyen hamar, mert már láttam korábban.

88 Valaha, a boldog békeidőkben voltak olyan napok, amikor apá-
nak napközben nem akadt tennivalója. Ilyenkor vagy a játszótérre mentünk, vagy – rossz idő esetén – otthon töltöttük a délelőttöt. Imádtam, amikor apával kettesben maradtunk a lakásban. Mindig sokat foglalkozott velem. Sakkozni és kártyázni tanított, vagy csak egyszerűen beszélgettünk. A sakk-készletet meg a kártyát két külön dobozban tartotta, de a szekrényben volt egy harmadik doboz is. Kértem apát, hogy nyissuk ki azt is, és vegyük ki belőle a játékot, ami benne van. De apa nemet mondott. Pedig ritkán tagadott meg bármit is tőlem.

Ezt a tiltott dobozt láttam most meg az üveges szekrényben.

Apám aranyláncán egy kulcsocska fityegett. A kulcsocska beleillett a fadoboz zárjába.

Azon töprengtem, hogy vajon mit rejtegetett apám. A szülei egyszerű származását? Angyalföldön született, 1946-ban. Akkoriban az még munkás-kerület volt.

Vagy a doboznak nincs is köze apám családjához? Egészen más titokról van szó?

Kinyitottam a ládikót.

Valóban gyerekkori emlékek voltak benne; iratok meg néhány csoportkép. A dokumentumokból kiderült, hogy apám állami gondozásban nőtt fel. Az egyik okmány szerint apja ismeretlen volt, anyja csecsemőkorában lemondott róla. A fekete-fehér, elmosódott fotók az intézeti gyerekeket ábrázolták. Nem tudtam megállapítani, hogy közülük melyik az apám.

Kivettem az összes iratot meg fényképet a dobozból. A képeslapokat kerestem, amelyekről annyit hallottam. De a ládikó csupán apám árvaházi gyerekkorát tartalmazta.

Tovább kutattam a lakásban, hátha megtalálom a titokzatos képeslapokat. Nem tudom, miért keresgéltem.

Mindegy is, mert nem találtam semmit.